

MỘT SỐ VẤN ĐỀ MỚI CỦA LUẬT BẢO HIỂM XÃ HỘI NĂM 2024

**Người trình bày: LÊ ĐÌNH QUẢNG
Phó trưởng Ban Chính sách – Pháp luật
Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam**

Với 454/465 đại biểu tham gia biểu quyết tán thành, sáng ngày 29/6/2024, Quốc hội đã thông qua Luật Bảo hiểm xã hội (Luật số 41/2024/QH15)

KẾT QUẢ BIỂU QUYẾT		
THỜI GIAN	0:00	
THAM GIA	465	95.68%
TÁN THÀNH	454	93.42%
KHÔNG TÁN THÀNH	5	1.03%
KHÔNG BIỂU QUYẾT	6	1.23%

MỤC TIÊU, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG LUẬT BHXH NĂM 2024

1. Mục tiêu

(1) Bảo đảm ASXH theo quy định của Hiến pháp và thể chế hóa các nội dung cải cách trong NQ 28, phát triển hệ thống BHXH theo hướng đa dạng, linh hoạt, đa tầng, hiện đại, hội nhập quốc tế, tiến tới bao phủ BHXH đối với toàn bộ lực lượng lao động.

(2) Sửa đổi căn bản các vướng mắc, bất cập từ thực tiễn thi hành Luật BHXH 2014 và NQ số 93 của QH; bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, tính đồng bộ, thống nhất, có tính khả thi, phù hợp tiêu chuẩn quốc tế và bảo đảm yếu tố bình đẳng giới.

(3) Mở rộng, gia tăng quyền, lợi ích, tạo sự hấp dẫn để thu hút NLĐ tham gia BHXH; đồng thời, bảo đảm tốt nhất quyền lợi cho NLĐ đang làm việc và người hưởng lương hưu. Hoàn thiện quy định quản lý nhà nước và hệ thống tổ chức thực hiện chuyên nghiệp, hiện đại, hiệu quả, công khai, minh bạch.

2. Quan điểm

- Bảo đảm quyền ASXH theo quy định của Hiến pháp; thể chế hóa quan điểm, đường lối, nội dung cải cách trong NQ số 28 và các văn kiện, nghị quyết có liên quan.
- Kế thừa, phát triển những quy định hiện hành phù hợp đã được kiểm nghiệm trong thực tiễn, sửa đổi các quy định chưa phù hợp, bảo đảm tính khả thi, dài hạn, bảo đảm tính đồng bộ, thống nhất của hệ thống PL; bổ sung những quy định mới phù hợp với xu hướng phát triển KT-XH của đất nước và yêu cầu hội nhập quốc tế.
- Bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của các bên tham gia BHXH; tạo điều kiện thuận lợi để mọi NLD được tham gia và thụ hưởng các chế độ BHXH.
- Xây dựng các chế độ BHXH theo nguyên tắc đóng - hưởng, công bằng, bình đẳng, chia sẻ và bền vững.
- Tham khảo và tiếp thu có chọn lọc kinh nghiệm quốc tế, đặc biệt là các quốc gia có đặc điểm tương đồng với điều kiện phát triển KT-XH của Việt Nam. Tuân thủ các tiêu chuẩn, điều kiện và cam kết quốc tế mà Việt Nam tham gia.

BỔ CỤC CỦA LUẬT BHXH NĂM 2024

- **Gồm 11 chương, 141 điều** (tăng 2 chương và 16 điều so với Luật BHXH năm 2014)
- Kế thừa kết cấu Luật BHXH năm 2014, sửa đổi, bổ sung:
  - Bổ sung 03 nội dung mới: (1) Trợ cấp hưu trí xã hội; (2) Quản lý thu, đóng BHXH; (3) Đầu tư quỹ BHXH;
  - Bổ mục chế độ tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp (đã được quy định tại Luật AT, VSLĐ);
  - Bổ sung chương về bảo hiểm hưu trí bổ sung, chương về quản lý nhà nước về BHXH;
  - Gộp các điều liên quan đến quyền, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức trong một chương;
  - Không quy định chương riêng về trình tự, thủ tục BHXH mà lồng ghép vào từng chế độ.

MỘT SỐ CHÍNH SÁCH LỚN CỦA LUẬT BHXH NĂM 2024

Luật BHXH 2024 với 5 nhóm chính sách lớn:

- Xây dựng hệ thống BHXH đa tầng, linh hoạt.
- Mở rộng diện bao phủ đối tượng tham gia BHXH.
- Mở rộng diện bao phủ đối tượng thụ hưởng BHXH.
- Quy định quản lý thu, đóng BHXH.
- Đa dạng hoá danh mục, cơ cấu đầu tư quỹ; tăng cường trách nhiệm QLNN, đẩy mạnh cải cách hành chính...

MỘT SỐ VẤN ĐỀ MỚI CỦA LUẬT BHXH NĂM 2024

1. Bổ sung trợ cấp hưu trí xã hội để hình thành hệ thống BHXH đa tầng, gồm:

(1) Trợ cấp hưu trí xã hội: NSNN cung cấp một khoản trợ cấp cho người cao tuổi không có lương hưu, BHXH hằng tháng.

(2) BHXH cơ bản: BHXH bắt buộc, BHXH tự nguyện dựa trên đóng góp của NLĐ, NSDLĐ, sự hỗ trợ từ NSNN.

(3) BH hưu trí bổ sung: là chế độ hưu trí tự nguyện theo nguyên tắc thị trường, tạo điều kiện cho NSDLĐ và NLĐ có thêm sự lựa chọn tham gia để được hưởng mức lương hưu cao hơn.

1. Bổ sung trợ cấp hưu trí xã hội

- Công dân VN từ đủ 75 tuổi trở lên, không có lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng và có đề nghị hưởng (hộ nghèo, hộ cận nghèo từ đủ 70 tuổi).
- CP quy định mức trợ cấp và đề nghị UBND tỉnh quyết định điều chỉnh giảm dần độ tuổi hưởng phù hợp với điều kiện PT KTXH và khả năng NSNN từng thời kỳ.
  - Định kỳ 03 năm, CP xem xét điều chỉnh mức trợ cấp
  - Tùy theo điều kiện KTXH, Cấp tỉnh quyết định hỗ trợ thêm
- Người hưởng trợ cấp HTXH hằng tháng được NSNN đóng BHYT; khi chết được hỗ trợ chi phí mai táng.

2. Bổ sung chính sách liên kết tầng

- **NLĐ đến tuổi nghỉ hưu mà chưa đủ điều kiện hưởng lương hưu và chưa đủ tuổi hưởng trợ cấp hưu trí xã hội thì có thể lựa chọn hưởng trợ cấp hằng tháng.**
- **Thời gian, mức hưởng (thấp nhất bằng với mức trợ cấp hưu trí xã hội) tùy thuộc vào thời gian đóng, mức đóng BHXH (do quỹ BHXH chi trả từ số tiền đã đóng).**
- **Được hưởng BHYT do NSNN bảo đảm.**

3. BỔ sung đối tượng tham gia BHXH bắt buộc

- Chủ hộ kinh doanh của hộ kinh doanh có đăng ký KD;
- Người quản lý DN, thành viên HĐQT, TGD, GD, thành viên Ban kiểm soát, người quản lý điều hành HTX, liên hiệp HTX... không hưởng tiền lương;
- NLĐ làm việc không trọn thời gian.
- HĐLĐ thỏa thuận bằng tên gọi khác.
- UBND tỉnh quyết định việc tham gia BHXH bắt buộc với đối tượng có việc làm, thu nhập ổn định, thường xuyên trên cơ sở đề xuất của CP, phù hợp với điều kiện phát triển KT-XH từng thời kỳ.

3. Bổ sung đối tượng tham gia BHXH bắt buộc (tiếp)

- **NLĐ là công dân nước ngoài làm việc tại VN theo HĐLĐ có thời hạn từ đủ 12 tháng trở lên trừ các trường hợp sau đây:**
  - Di chuyển trong nội bộ DN theo quy định của PL;
  - Tại thời điểm giao kết HĐLĐ đã đủ tuổi nghỉ hưu;
  - Điều ước quốc tế mà VN là thành viên có quy định khác.
- **Đối tượng tham gia BHXH bắt buộc đang tạm hoãn HĐLĐ, HĐLV, có thỏa thuận về việc đóng BHXH bắt buộc trong thời gian này.**
- **NLĐ ngừng việc vẫn hưởng lương tháng bằng hoặc cao hơn tiền lương làm căn cứ đóng BHXH bắt buộc thấp nhất thì đóng theo tiền lương được hưởng trong thời gian ngừng việc.**

4. Mở rộng quyền lợi cho người thụ hưởng

4.1. BHXH tự nguyện

Bổ sung trợ cấp thai sản

- Người tham gia BHXH tự nguyện (cả nam và nữ) đã đóng BHXH từ đủ 6 tháng trở lên trong thời gian 12 tháng trước khi sinh con được hưởng trợ cấp thai sản 2 triệu đồng cho mỗi con được sinh ra và mỗi thai từ 22 tuần tuổi trở lên chết trong tử cung, thai chết trong khi chuyển dạ.
- Nguồn kinh phí: NSNN bảo đảm.

4. Mở rộng quyền lợi cho người thụ hưởng (tiếp)

4.2. BHXH bắt buộc

- Bổ sung chế độ ốm đau, thai sản đối với người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã.
- Bổ sung quy định đối với trường hợp nghỉ việc hưởng chế độ ốm đau không trọn ngày;
- NLĐ được quỹ BHXH đóng BHYT cho thời gian nghỉ việc hưởng ốm đau từ 14 ngày làm việc trở lên trong tháng;
- Sửa đổi quy định thời gian hưởng ốm đau đối với NLĐ mắc bệnh cần chữa trị dài ngày;

Mở rộng quyền lợi cho người thụ hưởng (tiếp)

4.2. BHXH bắt buộc

- Bổ sung điều kiện hưởng chế độ thai sản khi sinh con đối với trường hợp phải nghỉ việc để điều trị vô sinh;
- Quy định trường hợp LĐ nữ mang thai từ đủ 22 tuần tuổi trở lên đủ điều kiện quy định mà bị sảy thai, phá thai, thai chết trong tử cung, thai chết trong khi chuyển dạ thì LĐ nữ và người chồng được nghỉ việc hưởng chế độ thai sản như trường hợp sinh con;
- Sửa đổi quy định thời gian hưởng chế độ thai sản đối với trường hợp sau khi sinh con chết;

Mở rộng quyền lợi cho người thụ hưởng (tiếp)

4.3. Gia tăng cơ hội được hưởng lương hưu của người tham gia BHXH thông qua việc giảm điều kiện về số năm đóng BHXH tối thiểu để được hưởng lương hưu từ 20 năm xuống 15 năm.

- **LĐ nữ:** 45% mức tiền lương tương ứng 15 năm đóng BHXH, sau đó thêm 1 tính thêm 2%, mức tối đa bằng 75%
- **LĐ nam:** mức lương hưu bằng 40% tương ứng 15 năm đóng, sau đó cứ thêm 1 năm đóng thì tính thêm 1% cho đến 45% tương ứng với 20 năm đóng; từ năm đóng thứ 20 trở đi, mỗi năm đóng tính thêm 2%, mức tối đa bằng 75%.

4.4. Cho phép thân nhân đủ điều kiện hưởng tuất hằng tháng có thể lựa chọn hưởng tuất một lần trong tất cả các trường hợp.

5. BHXH MỘT LẦN

- ❖ **NLĐ đóng BHXH trước 01/7/2025:** Sau 12 tháng không tham gia BHXH bắt buộc, BHXH tự nguyện và thời gian đóng BHXH chưa đủ 20 năm, có nhu cầu thì được nhận BHXH 1 lần (*1,5 tháng lương đóng trước 2014, 02 tháng lương đóng BHXH từ 2014 trở đi*)
- ❖ **NLĐ bắt đầu tham gia BHXH từ 01/7/2025** trở đi chỉ được giải quyết hưởng BHXH 1 lần trong các trường hợp:
  - *Ra nước ngoài để định cư;*
  - *Người đang mắc một trong những bệnh ung thư, bại liệt, xơ gan mất bù, lao nặng, AIDS;*
  - *Người có mức suy giảm khả năng LĐ từ 81% trở lên; người khuyết tật đặc biệt nặng*

6. Bổ sung các quy định về quản lý thu, đóng BHXH

- Quy định rõ trách nhiệm trong việc xác định và quản lý đối tượng tham gia BHXH.
- Quy định “**mức tham chiếu**” thay cho “**mức lương cơ sở**”.
- Bổ sung quy định về thời hạn đóng BHXH.
- Làm rõ nội hàm của chậm đóng, trốn đóng BHXH.
- Quy định nộp số tiền bằng 0,03%/ngày tính trên số tiền và số ngày chậm đóng, trốn đóng BHXH.
- Không xem xét trao tặng các danh hiệu thi đua, hình thức khen thưởng đối với DN chậm đóng, trốn đóng BHXH.

Bổ sung các quy định về quản lý thu, đóng BHXH (tiếp)

- **Phương thức, thời hạn đóng BHXH bắt buộc chậm nhất đối với NSDLĐ được quy định như sau:**
  - Ngày cuối cùng của tháng tiếp theo đối với phương thức đóng hằng tháng;
  - Ngày cuối cùng của tháng tiếp theo ngay sau chu kỳ đóng đối với phương thức đóng 03 tháng một lần hoặc 06 tháng một lần.

6. Bổ sung các quy định về quản lý thu, đóng BHXH (tiếp)

- **Chậm đóng BHXH bắt buộc, BHTN là hành vi của NSLĐ:**
  - Chưa đóng hoặc đóng chưa đầy đủ số tiền phải đóng theo hồ sơ tham gia BHXH bắt buộc, BHTN đã đăng ký kể từ sau ngày đóng BHXH chậm nhất
  - Không đăng ký hoặc đăng ký không đầy đủ số người phải tham gia BHXH bắt buộc trong thời hạn 60 ngày kể từ ngày hết thời hạn quy định (30 ngày kể từ ngày NLĐ thuộc đối tượng tham gia BHXH);
  - Không đăng ký hoặc đăng ký không đầy đủ số người phải tham gia BHTN trong thời hạn 60 ngày kể từ ngày hết thời hạn phải tham gia BHTN.

Bổ sung các quy định về quản lý thu, đóng BHXH (tiếp)

- **Trốn đóng BHXH bắt buộc, BHTN là hành vi của NSDLĐ:**
  - Sau 60 ngày kể từ ngày hết thời hạn quy định mà NSDLĐ không đăng ký hoặc đăng ký không đầy đủ số người phải tham gia BHXH bắt buộc;
  - Sau 60 ngày kể từ ngày hết thời hạn phải tham gia BHTN theo quy định của pháp luật về BHTN mà NSDLĐ không đăng ký hoặc đăng ký không đầy đủ số người phải tham gia BHTN;
  - Đăng ký tiền lương làm căn cứ đóng BHXH bắt buộc, BHTN thấp hơn quy định

Bổ sung các quy định về quản lý thu, đóng BHXH (tiếp)

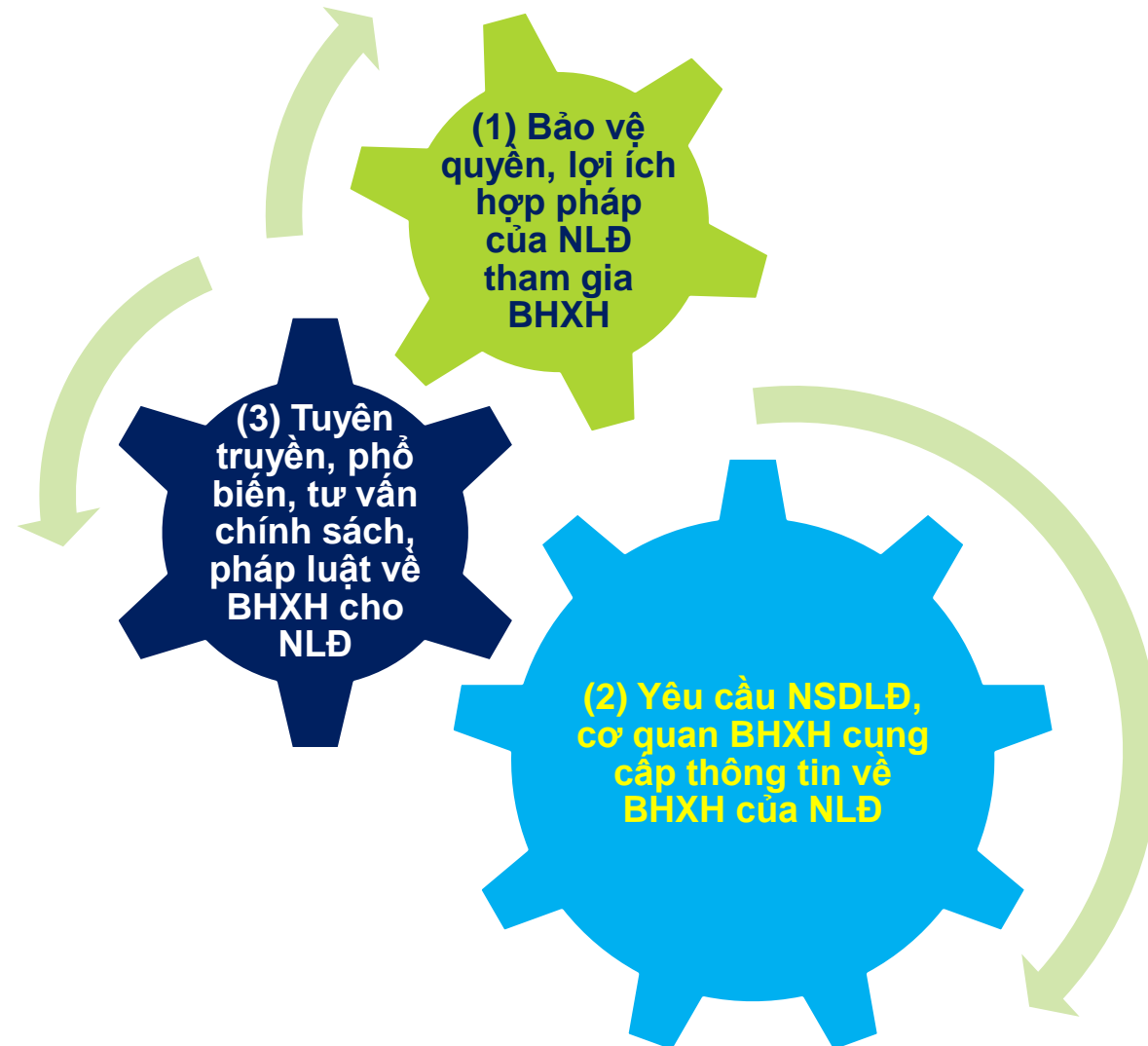
- **Trốn đóng BHXH bắt buộc, BHTN là hành vi của NSDLĐ:**
  - Không đóng hoặc đóng không đầy đủ số tiền đã đăng ký BHXH bắt buộc sau 60 ngày kể từ ngày đóng BHXH bắt buộc chậm nhất và đã được cơ quan có thẩm quyền đơn đốc;
  - Không đóng hoặc đóng không đầy đủ số tiền đã đăng ký BHTN sau 60 ngày kể từ ngày đóng BHTN chậm nhất theo quy định của pháp luật về BHTN và đã được cơ quan có thẩm quyền đơn đốc;

Chính phủ quy định chi tiết Điều này (loại trừ các trường hợp có lý do chính đáng thì không bị coi là trốn đóng BHXH bắt buộc, BHTN)

MỘT SỐ VẤN ĐỀ MỚI CỦA LUẬT BHXH NĂM 2024

8. Quy định cụ thể trách nhiệm QLNN của Bộ LĐTBXH, Bộ Tài chính; quản lý Quỹ BHXH, duyệt, thẩm định, phê chuẩn quyết toán chi tổ chức và hoạt động BHXH
9. Đơn giản hóa thủ tục hành chính về BHXH, giao dịch điện tử trong lĩnh vực BHXH và đánh giá sự hài lòng của người dân đối với việc tổ chức thực hiện chính sách, chế độ BHXH
10. Bổ sung quy định hợp tác quốc tế trong lĩnh vực BHXH.

QUYỀN, TRÁCH NHIỆM CỦA CÔNG ĐOÀN

QUYỀN, TRÁCH NHIỆM CỦA CÔNG ĐOÀN (Tiếp)

(4) Thực hiện hoạt động giám sát và kiến nghị với cơ quan nhà nước có thẩm quyền xử lý hành vi vi phạm pháp luật về BHXH

(7) Kiến nghị, tham gia xây dựng, sửa đổi, bổ sung chính sách, pháp luật về BHXH

(5) Tham gia thanh tra, kiểm tra việc thi hành pháp luật về BHXH

(6) Khởi kiện người có hành vi vi phạm pháp luật về BHXH gây ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của NLĐ, tập thể NLĐ

Trân trọng cảm ơn!

